

Aalten, Landschap Dale

Landschappelijk inpassingsplan boerderij het oude Ebbers en Bleekery, Dale
Fam. te Paske-Eppink
juli 2025

Toelichting op de landschappelijke inpassing

Korte historie

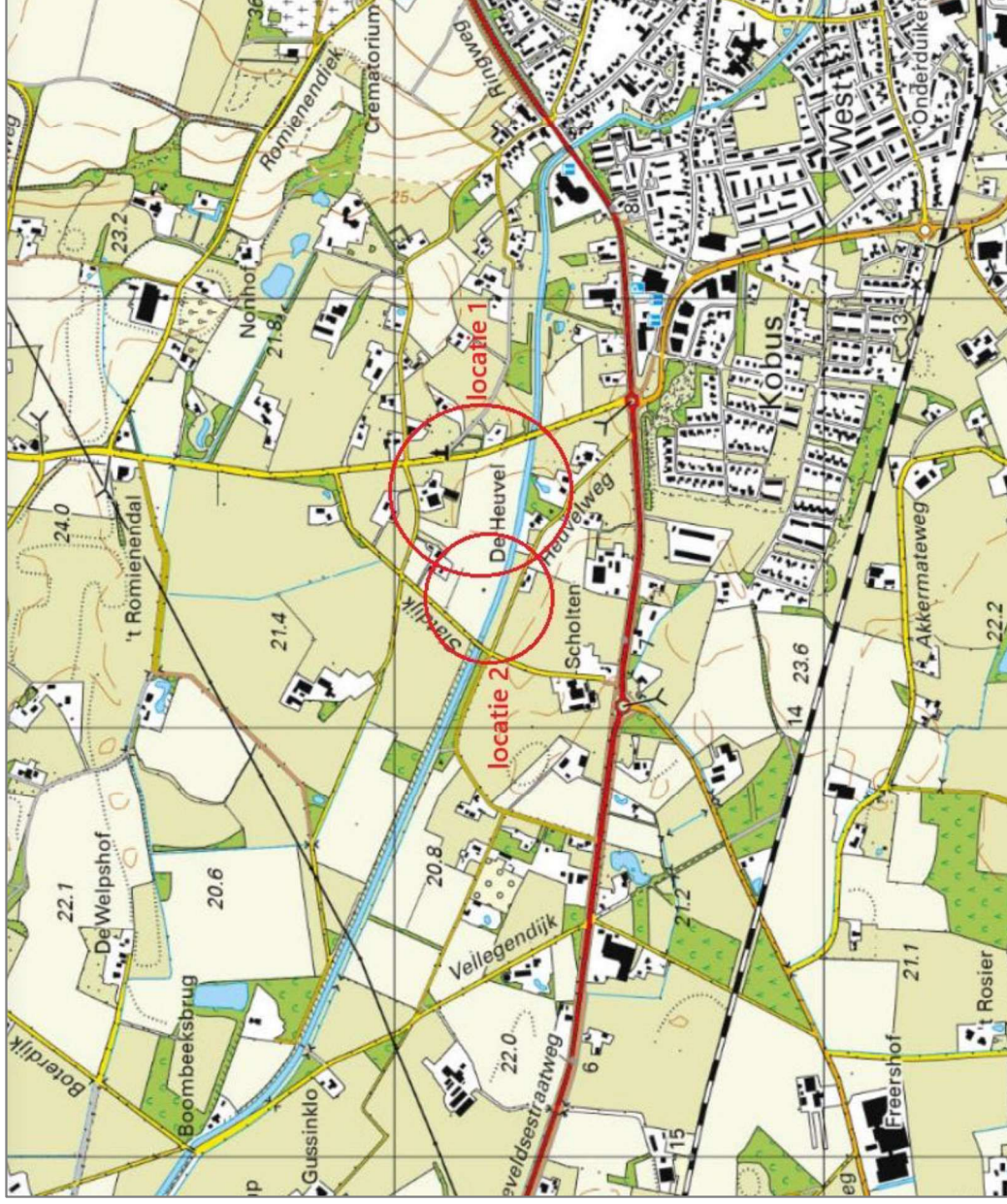
Het plangebied ligt in het gebied omsloten door Aladnaweg-Elshoekweg-Slatdijk en Bovenslinge ten noordwesten van het dorp Aalten in de buurtschap Dale. Het project bestaat uit twee objecten;

Object 1 is de boerderij met als adres Elshoekweg 5 en staat in de buurt bekend als 'het oude Ebbers'. De locatie is op de verschillende kaarten, gebruikt in dit rapport, rood omcirkeld. In het vervolg van dit rapport wordt dit object 'boerderij het oude Ebbers' genoemd. De boerderij verschijnt voor het eerst op de kaart van 1890 maar de plek is volgens documentatie van de eigenaar al vanaf 1647 bewoond. Vanaf 1890 is het oude Ebbers telkens uitgebreid met bedrijfsgebouwen zoals te zien is op de topografische kaarten hieronder.

De voorzijde van het rapport toont een foto van het westelijk aanzicht van de boerderij en schoppe uit ca 1930.

Object 2 is het restant van een voormalig blekerij met als adres Slatdijk 2-l. De locatie is op dezelfde wijze als de boerderij aangegeven op de verschillende kaarten. Dit object wordt in het vervolg van dit rapport de Bleekery genoemd.

Huidige situatie en ligging plangebied

In Dale hebben twee blekerijen gestaan, het kenmerkende slootjespatroon horend bij de blekerijen is op de diverse topografische kaarten goed te zien.

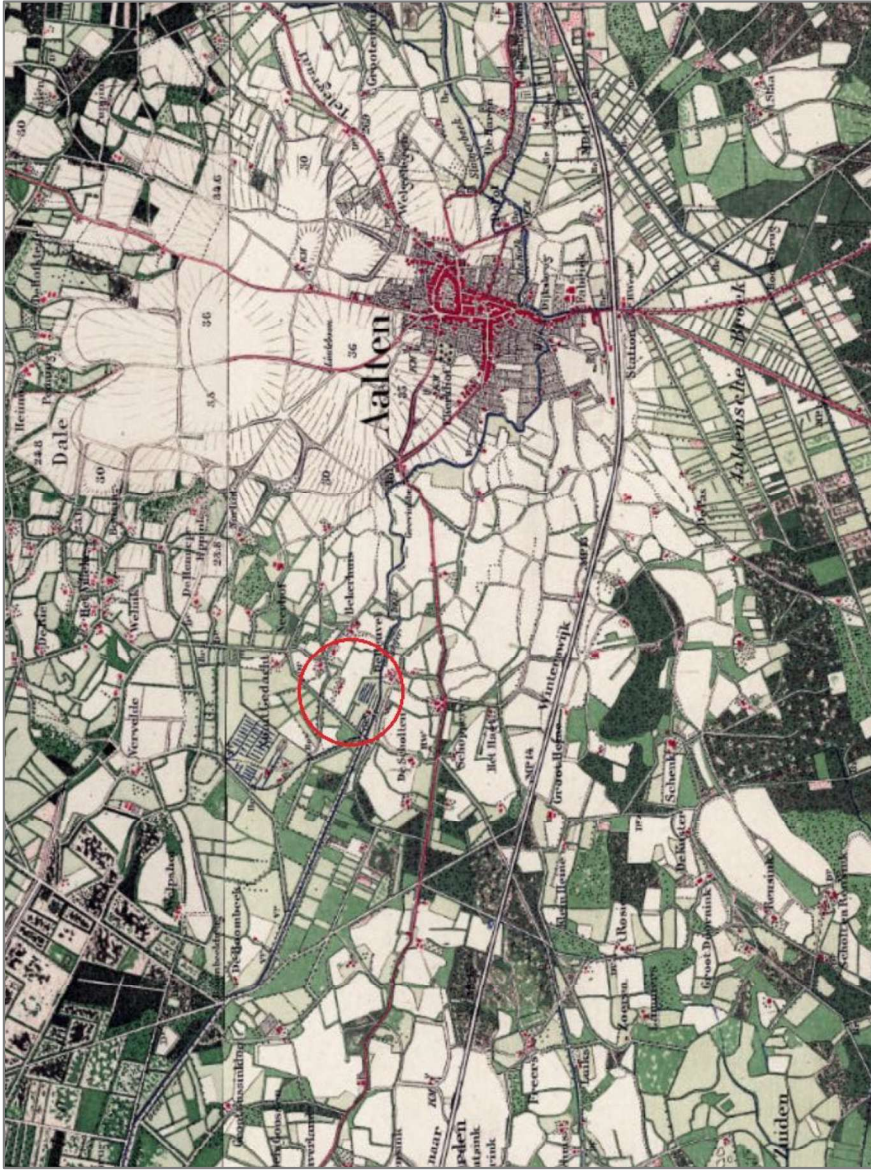
De ene blekerij was van Heinrich Driessen en bevond zich bij boerderij de grote Maat (lokaal bekend als 'de Bleke').

De Bleekery waar het hier om gaat was eigendom van de gebroeders Driessen en opgericht in 1846. In 1937 is de fabrieksschoorsteen gesloopt. Het hoofdgebouw is na de tweede wereldoorlog grotendeels afgebroken voor het verkrijgen van bouw materiaal voor de wederopbouw van Aalten.

Een en ander is beschreven in 'Geweven goed' textiel geschiedenis van Aalten en Bredevoort door H. de Beukelaar en J.G. ter Horst.

Landschappelijk gezien maakt het plangebied deel uit van het 'Essen-kampenlandschap'. Het projectgebied ligt op de grens van het kampenlandschap en het daar ten oosten van gelegen Essenlandschap. Het essenlandschap is een relatief open gebied in gebruik voor akkerbouw waarop het dorp Aalten gebouwd is. Als een halve cirkel hieromheen ligt de buurtschap Dale. Een van oorsprong grillig en zeer kleinschalig kampenlandschap ontstaan door geleidelijke individuele ontginning. De boerderijen liggen verspreid in een omgeving met vrij veel reliëf. Op de hogere delen zijn door ophoging bouwlanden ontstaan, de zogenaamde kampen. De lagere delen bestaan uit weiland. Dit alles in een zeer dicht netwerk van hakhoutsingels, bossen en bosjes. Ten noordwesten grenst dit aan het veel vlakker Dalesche veld, tegenwoordig beter bekend als Aaltens Goor.

De originele landschappelijke (in cultuur gebrachte) structuur is het best te zien op de kaart van rond 1890.

Topkaart 1890

Huidige situatie

In de huidige situatie ligt het plangebied in een landschap dat steeds meer op elkaar is gaan lijken. Het grote aandeel akkerland op hogere delen is voor een heel groot deel omgezet in weiland. Van het karakteristieke verschil tussen open es en kleinschalig kampenlandschap is een groot deel verdwenen door het verwijderen van singels en andere opgaande beplanting. Nagenoeg het hele landschap bestaat uit een voor de moderne landbouw ingericht cultuur landschap. Op de reeks toegevoegde historische topografische kaarten is dit proces goed te volgen. Tevens is te zien hoe de Slinge in steeds groter mate gekanaliseerd is.

situatie ca. 1930

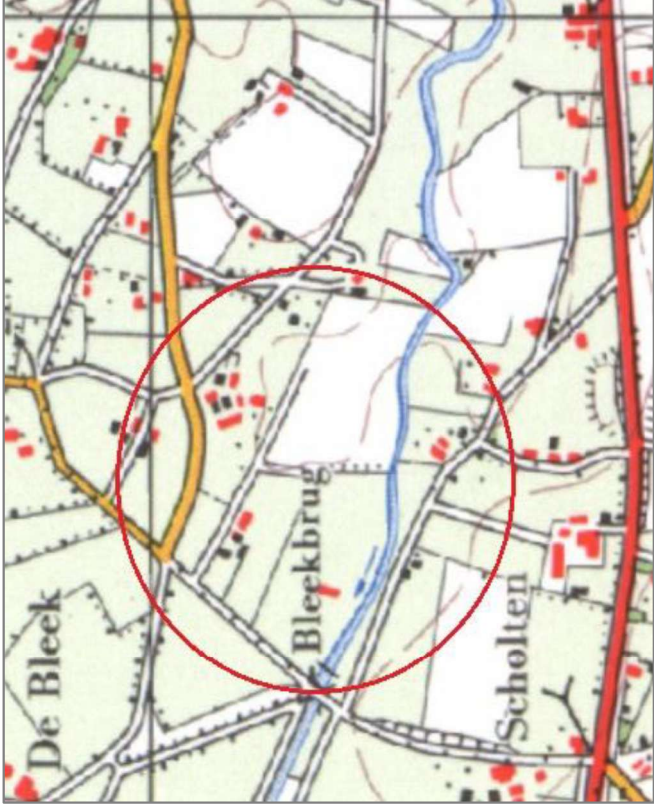
situatie ca. 1965

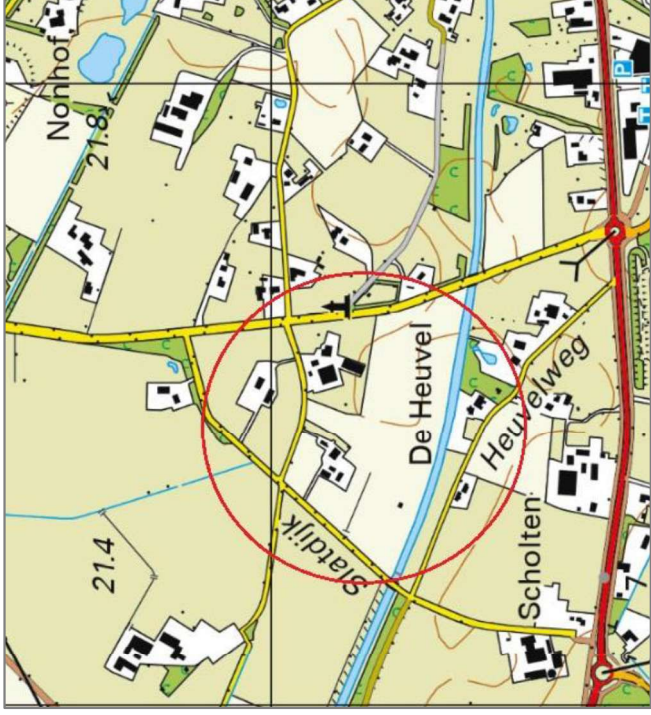
situatie ca. 1890

situatie ca. 1950

situatie ca. 1985

situatie 2024

Het erf van boerderij het oude Ebbers heeft gelukkig nog relatief veel beplanting, recent zelfs nog wat uitgebreid. Op de verschillende topografische kaarten is te zien dat ook de wegenstructuur in de loop van de tijd sterk is veranderd.

Directe omgeving:

De bij de boerderij horende gronden van 'het oude Ebbers, in eigendom bij de familie te Paske, zijn momenteel in gebruik als grasland en bouwland.

Het erf

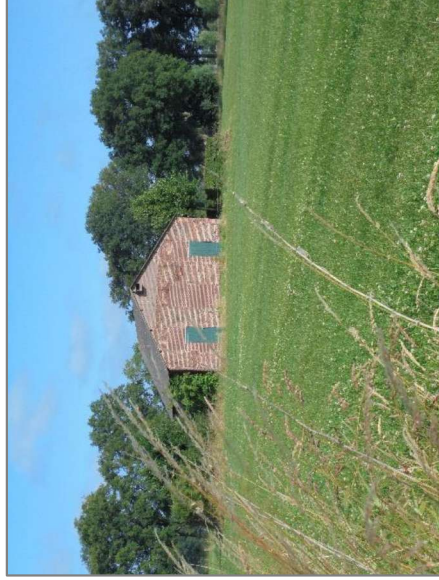
Boerderij het oude Ebbers

Het erf wordt ontsloten vanaf de Elshoekweg door een toegangsweg/landbouwweg. Op het erf staan vier hoofdgebouwen: de boerderij zelf (1) en ten noorden daarvan een schoppe (2). De boerderij heeft in het bestemmingsplan buitengebied 2015 de dubbelbestemming 'waardevol karakteristiek' gebouw gekregen. De schoppe dateert uit ongeveer dezelfde tijd als de boerderij en vormt samen met de boerderij een onlosmakelijk historisch geheel (zie ook foto voorzijde). Een en ander is karakteristiek voor Achterhoekse boeren erven waar het hoofdgebouw, de boerderij, vaak samen gaat met een schoppe van bijna gelijke ouderdom of iets later datum. Aan de westzijde van de schoppe staat een klein bijgebouwtje (3) dat in de tijd dat er nog een varkensbedrijf was gebruikt werd als aflever locatie. Aan de west en zuidzijde staan twee forse varkens stallen (4 en 5). De gebouwen 3, 4 en 5 worden. Gebouw 5 wordt voor circa de helft gesloopt. Het blijvende deel wordt omgebouwd tot een erfshuur. De boerderij heeft een woonbestemming deze wordt gehandhaafd.

Op het erf staat al behoorlijk wat beplanting;

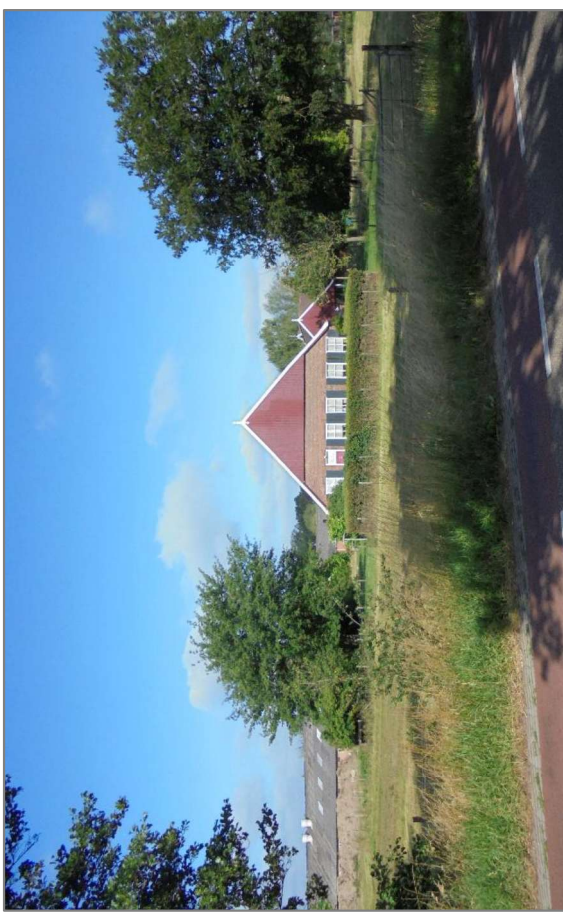
Een boomgaard met meidoornheg, en ook nog diverse verspreid staande fruitbomen. Een rij jonge eiken langs de varkensstal, solitaire beuken buxusheg om siertuin en een recent aangeplante singel van voornamelijk inheemse struiken (zie plattegrond huidige situatie)

De Bleekery

De Bleekery bestaat uit 1 gebouw (6) dat het restant is van de veel grotere oude blekerij. Rondom is wat beplanting aangebracht. Het betreft nog relatief jonge beplanting nog niet zo heel lang geleden aangeplant bestaande uit enkele lindenbomen en een meidoornhaag.

De Bleekery staat in een agrarisch perceel, momenteel grasland, en is door de wei bereikbaar maar heeft (nog) geen ontsluitingsweg. De te slopen gebouwen van het oude Ebbers worden ingezet voor de realisatie van een woning op deze locatie.

Huidige situatie erf 'het oude Ebbers'

Bebouwing

- 1 boerderij 'het oude Ebbers'
- 2 schoppe
- 3 afleverhok
- 4 dubbelkap stal
- 5 lange stal

Beplanting

- BS Buxus sempervirens-palmboompje (geknipte haag)
- CB Carpinus betulus-haagbeuk (geknipte haag)
- CM Crataegus monogyna-eenstijlige meidoorn (geknipte haag)
- FB boomgaard, fruitbomen in diverse soorten en leeftijden, niet volledig
- FS Fagus sylvatica-beuk
- PA Prunus avium-zoete kers
- PC Pyrus communis-vrucht peer
- PD Prunus domesticus-vruchtpruim
- QR Quercus robur-zomereik
- RM Rosa multiflora-veelbloemige roos
- SA Salix alba-(knot)wilg

Singel 1

- 2 rijen van voornamelijk inheemse struik- en boombeplanting

Singel 2

- 4 rijen van voornamelijk inheemse struik- en boombeplanting

Huidige situatie Bleekery

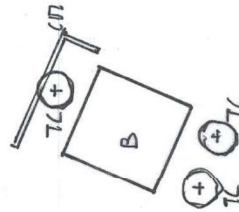
Bebouwing

B restant van voormalig Blekerij gebr. Driessen

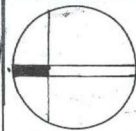
Beplanting

CM Crataegus monogyna-éénstijlige meidoorn (geknippte haag)
SA Salix alba-(knot)wilg niet volledig
TC Tilia cordata-winterlinde

KNOESTDALE GREUYS
SAMENVALLEND MET ON-
DEPPE SLOOT WAAKLAUS
EENKELE KNOT BOMEU

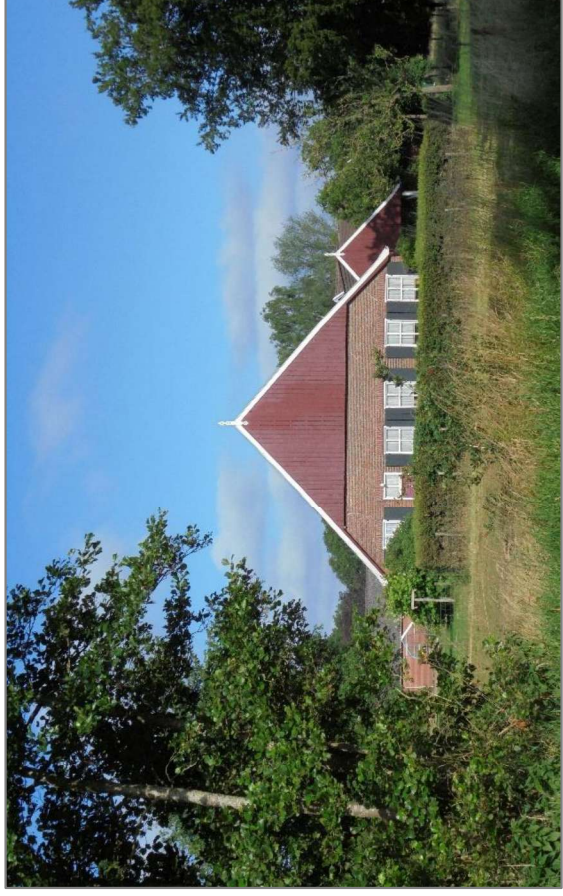
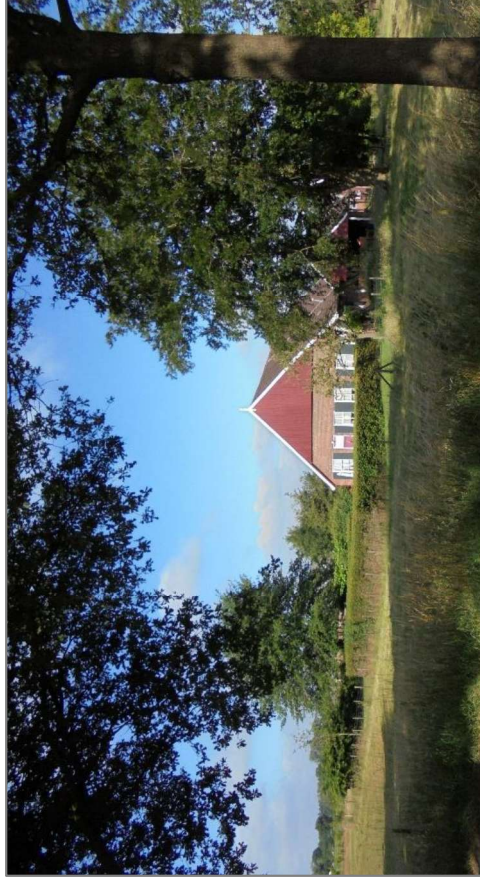
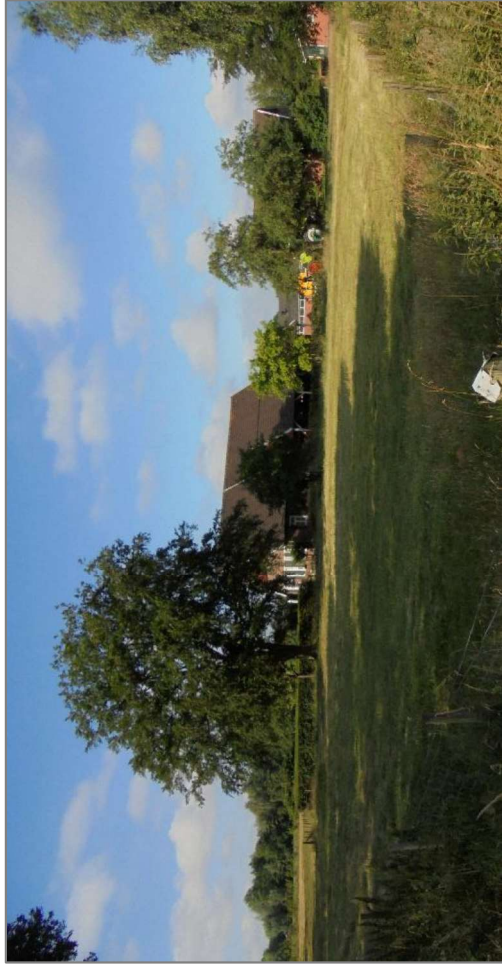
Opdrgever: FARM TE PAKKE - EPPINIA
Adres:
pc/Moonplaats: AALDEN
HUIDIGE SITUATIE: BLEEKERY
Datum: 25.2.25
Tek.: L
Gewijzigd: Uit: 1:500

huidige situatie foto impressie erf en gebouwen

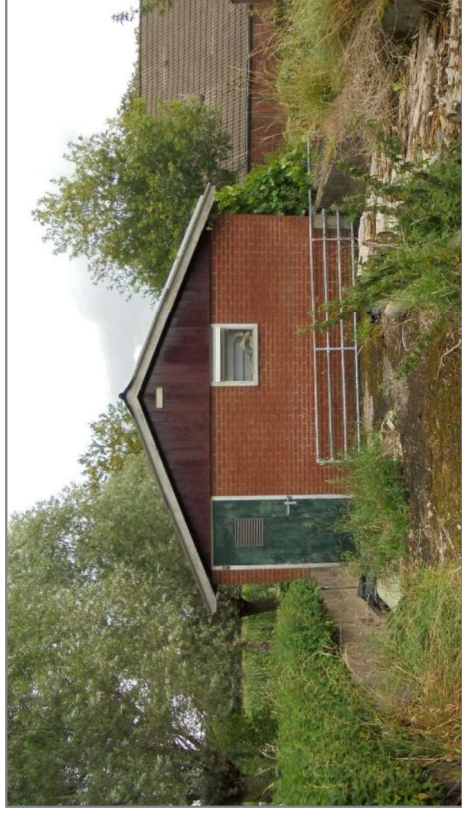
1: de boerderij

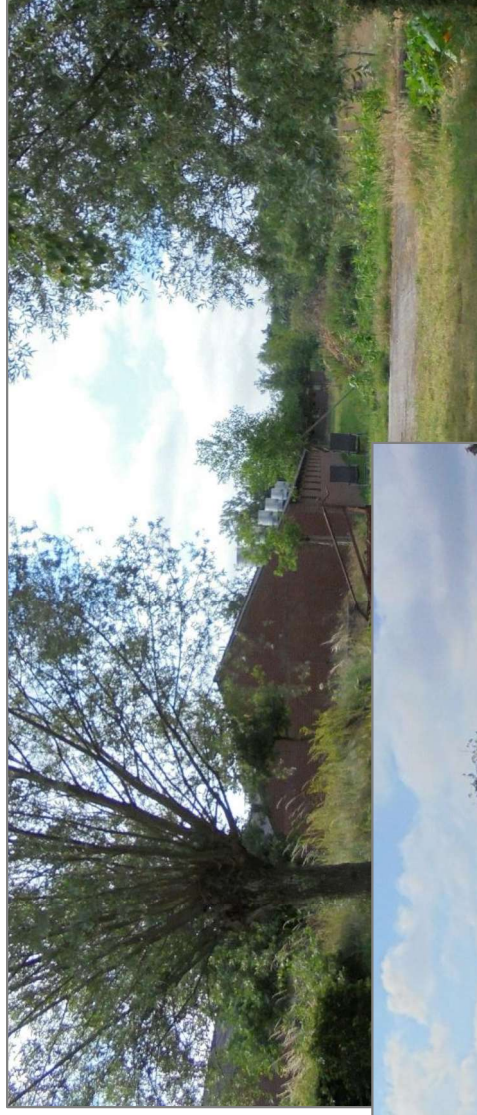
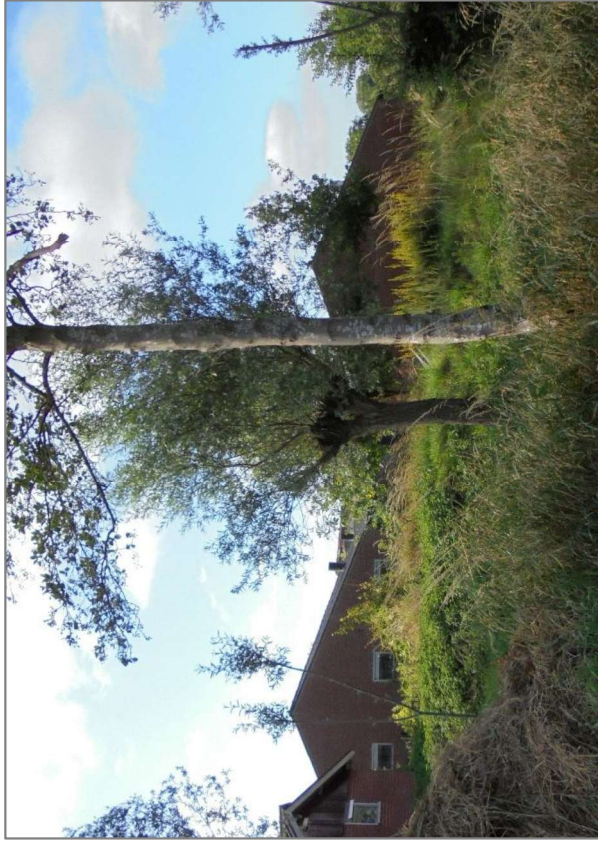
2: de schoppe

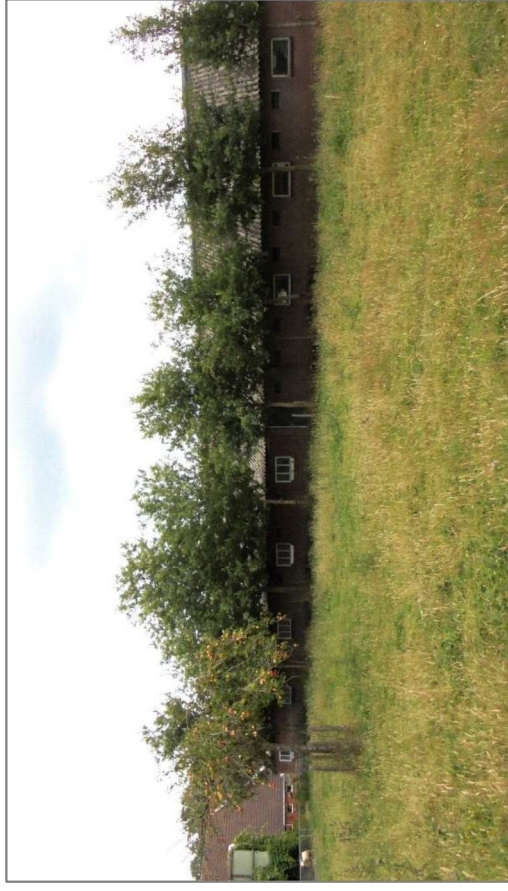
3: het afleverhok:

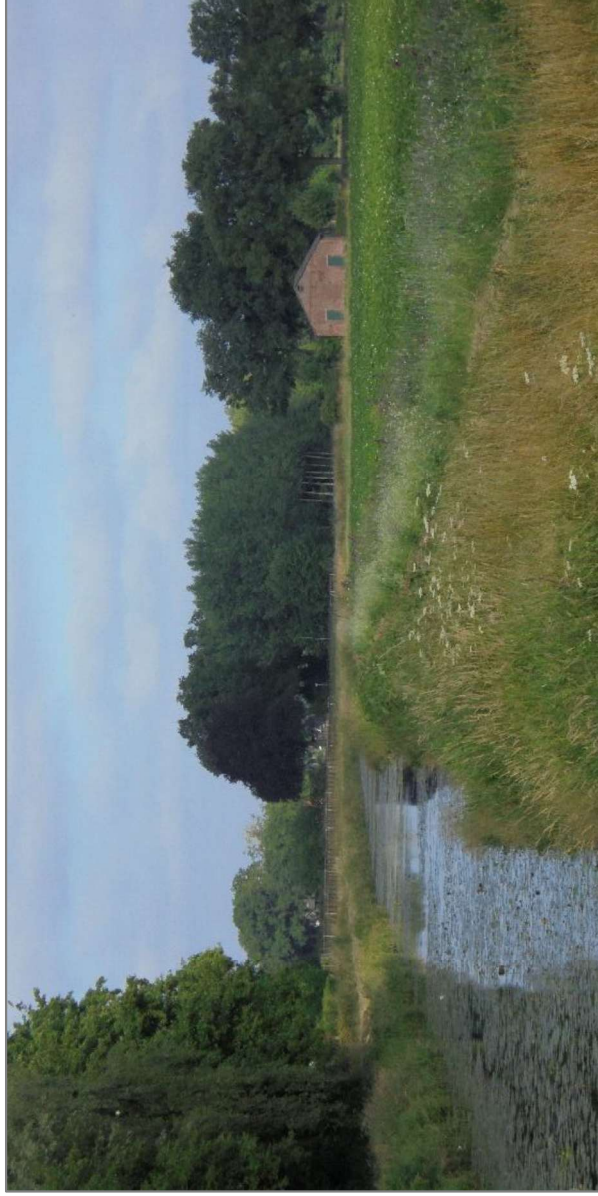
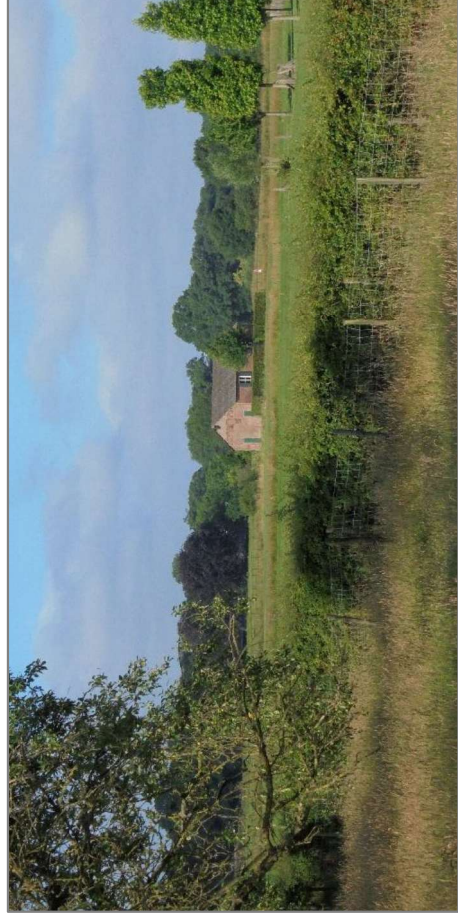
4: de dubbelkap stal

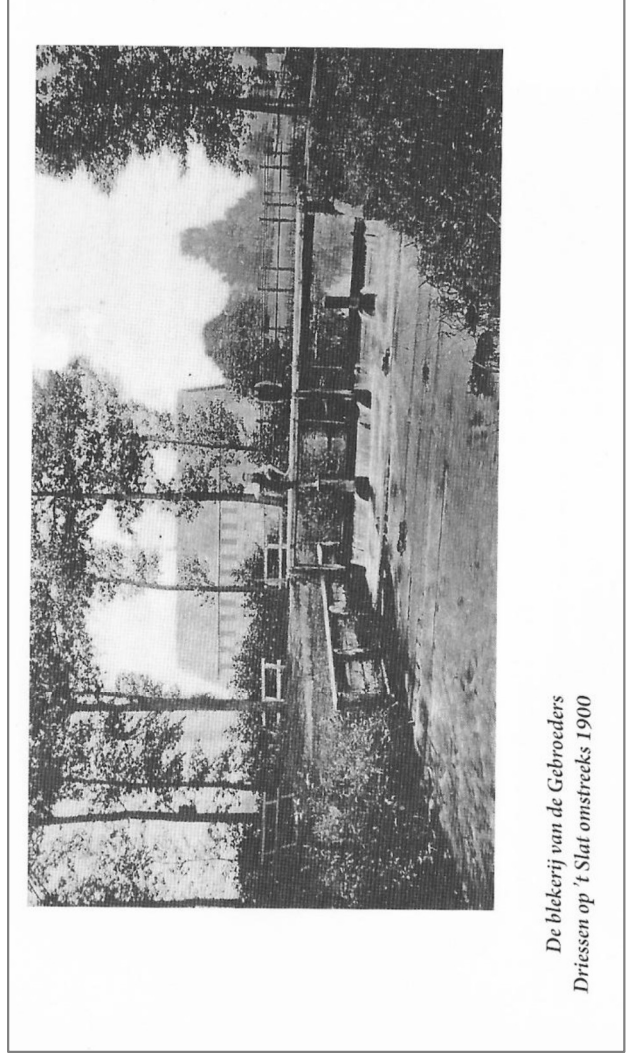
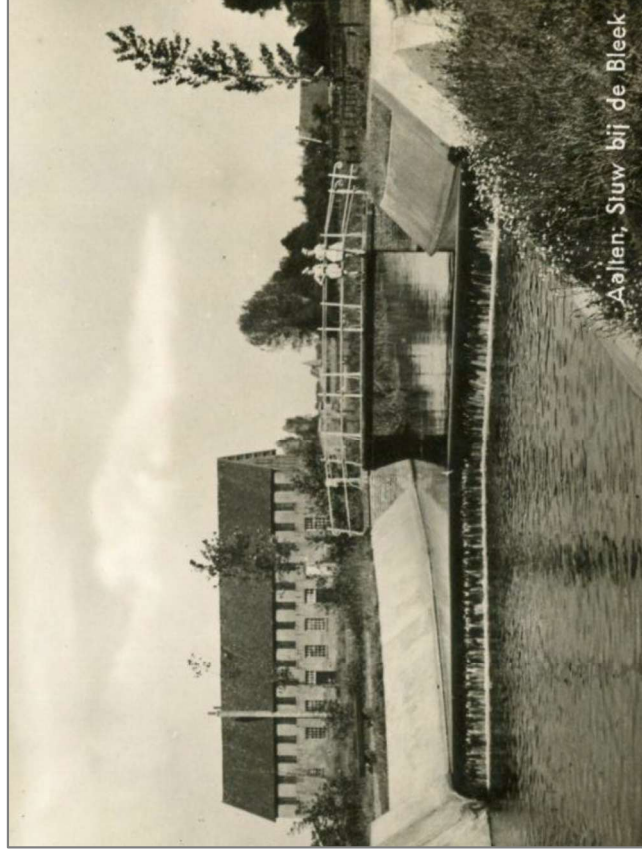
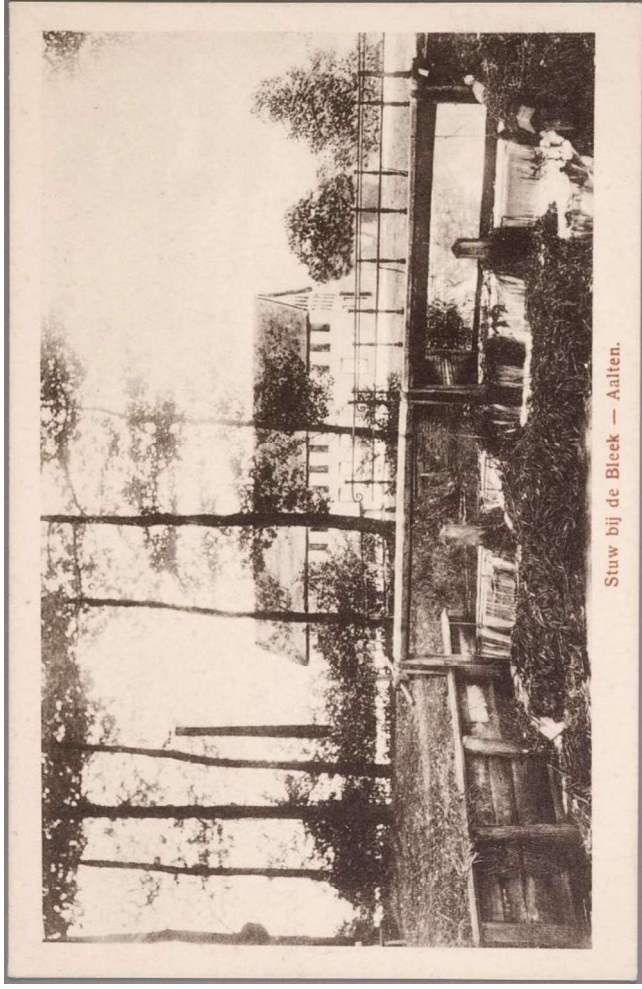
5: de lange stal

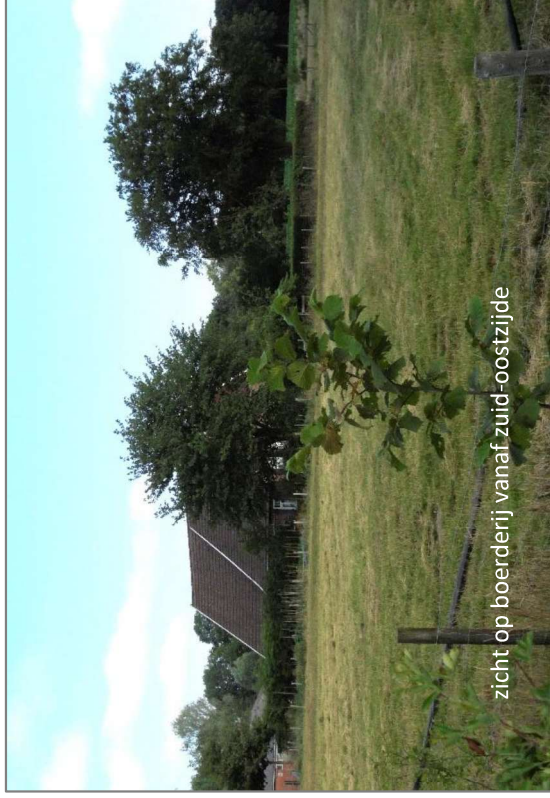
6: de Bleekery

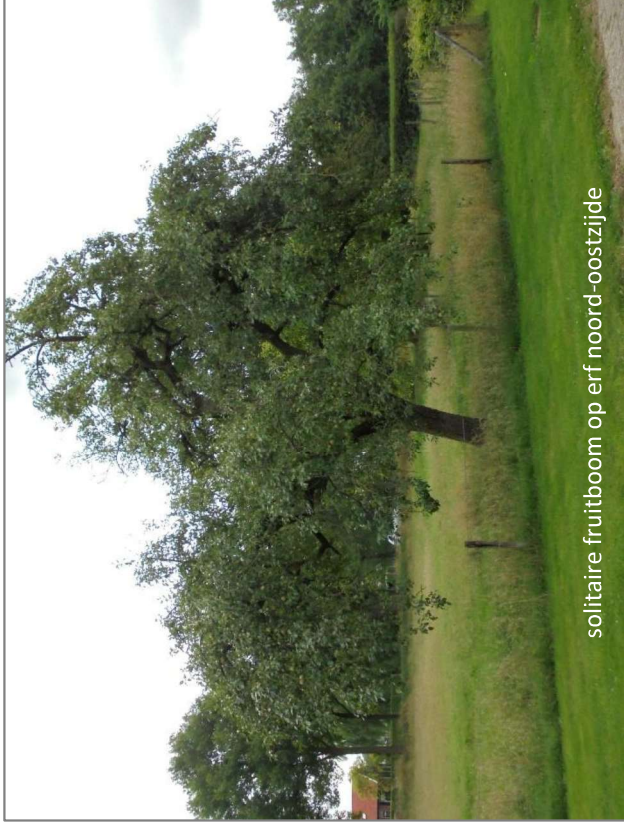
En enkele oude beelden van de Bleekery

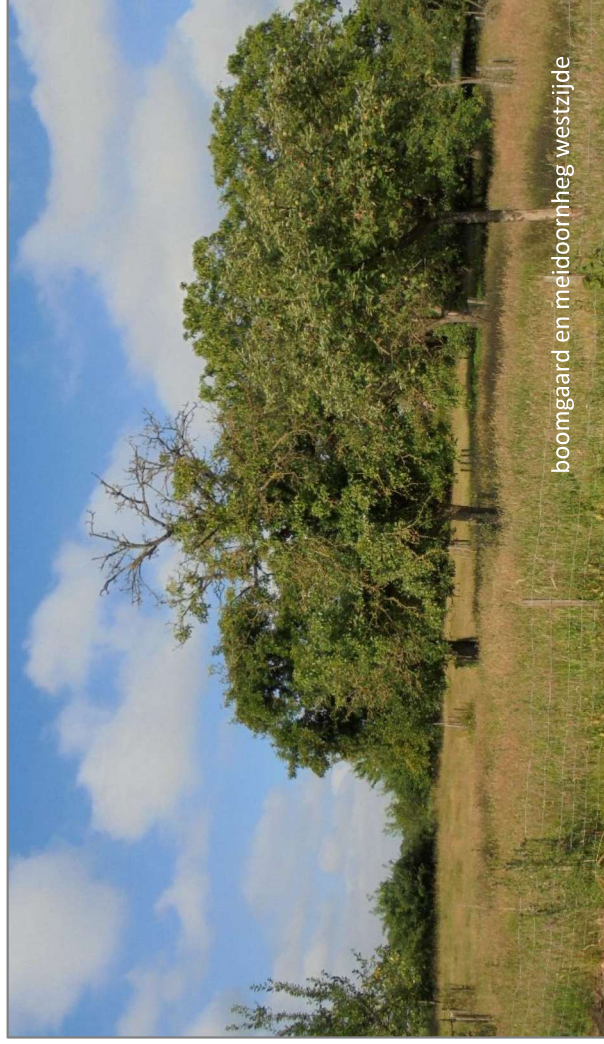
huidige situatie foto impressie erfbeplanting en landschap

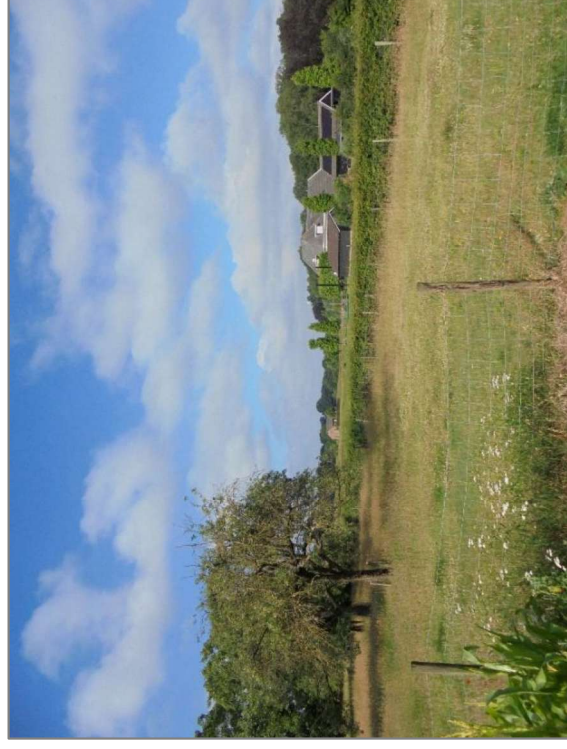
zicht op boerderij vanaf zuid-oostzijde

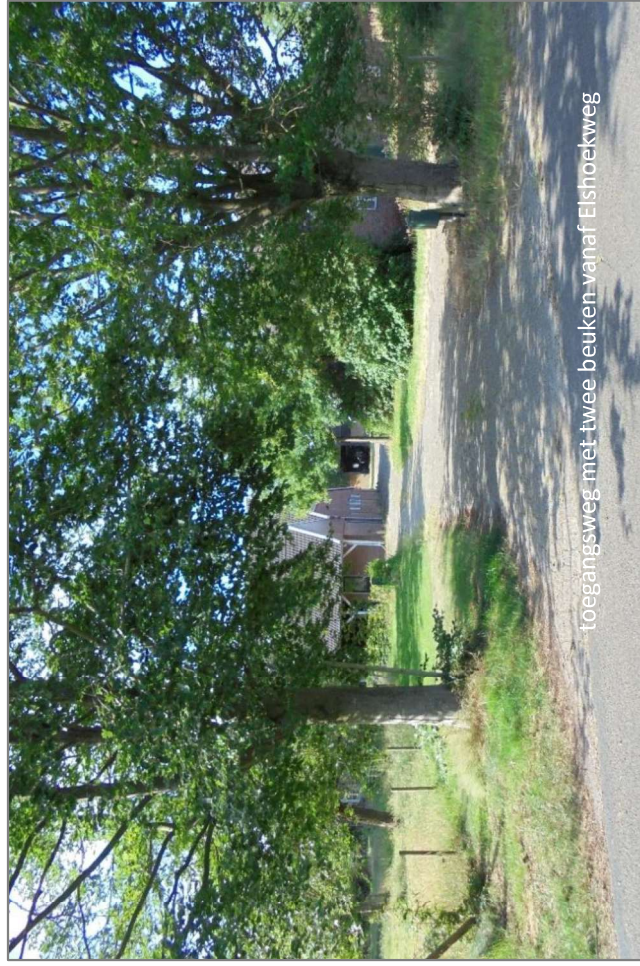

solitaire fruitboom op erf noord-oostzijde

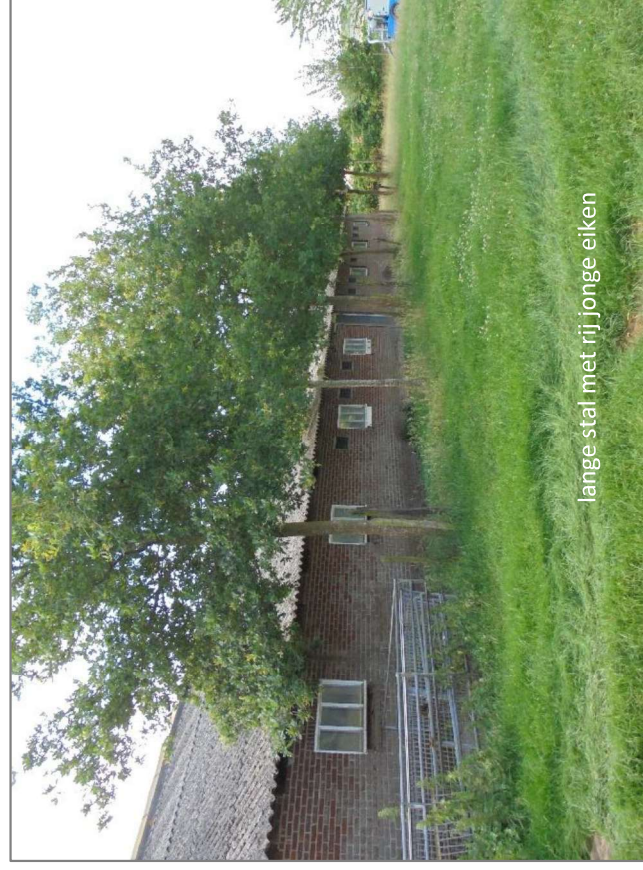

boomgaard en meidoornheg westzijde

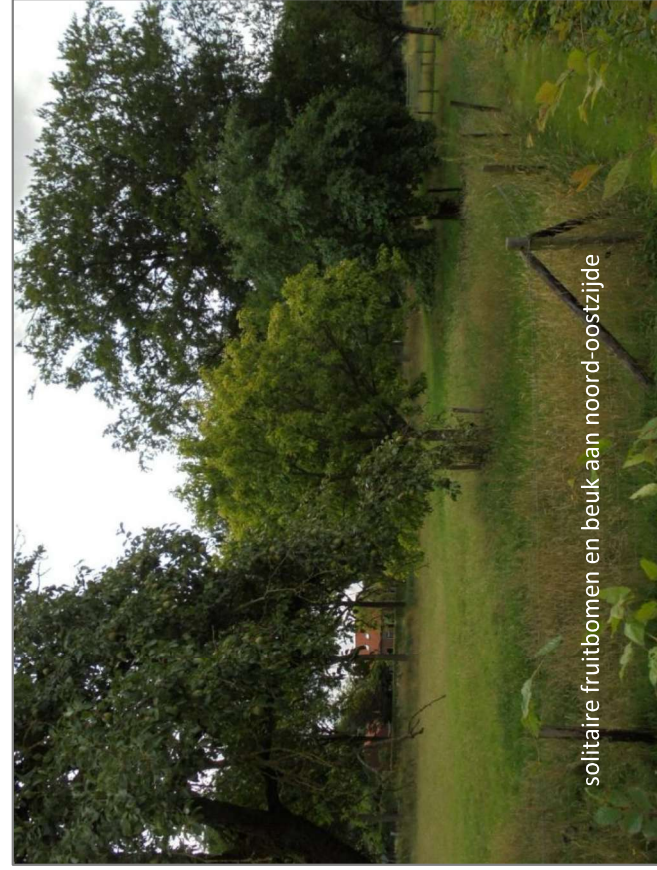
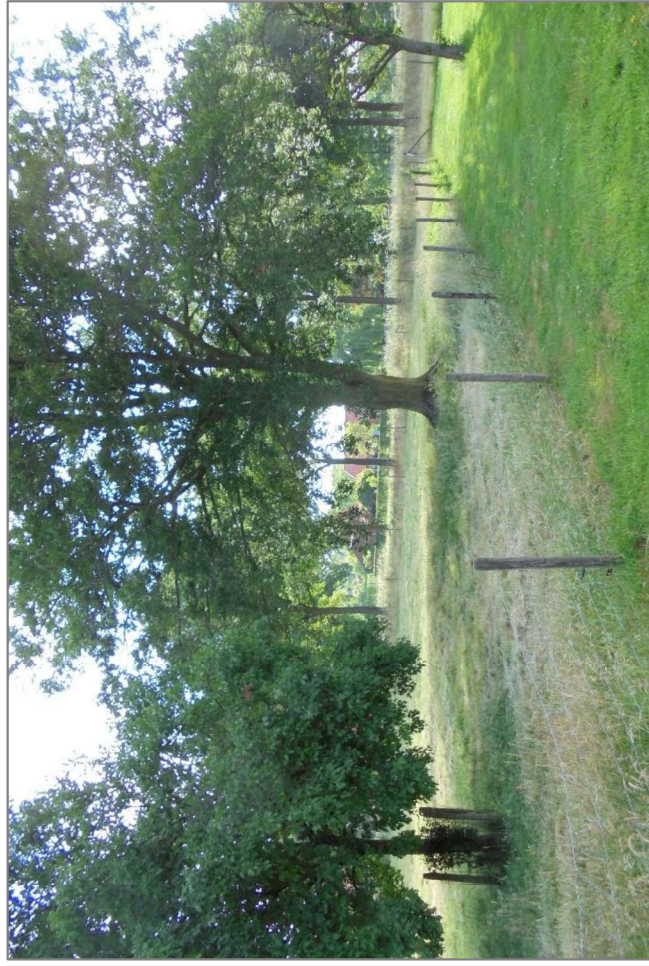

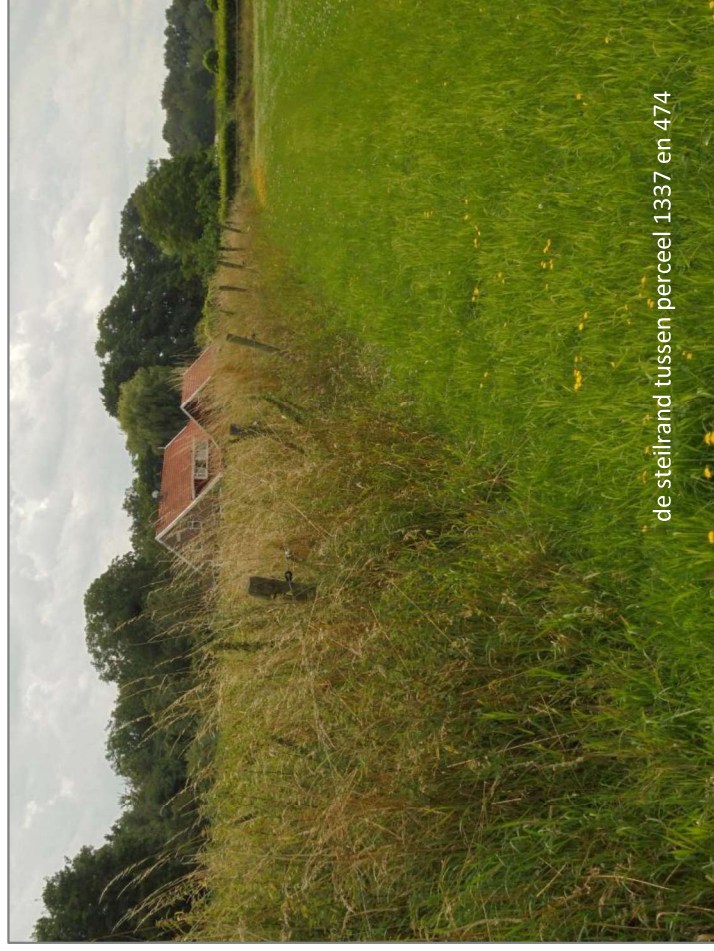
toegangsweg met twee beuken vanaf Elshoekweg

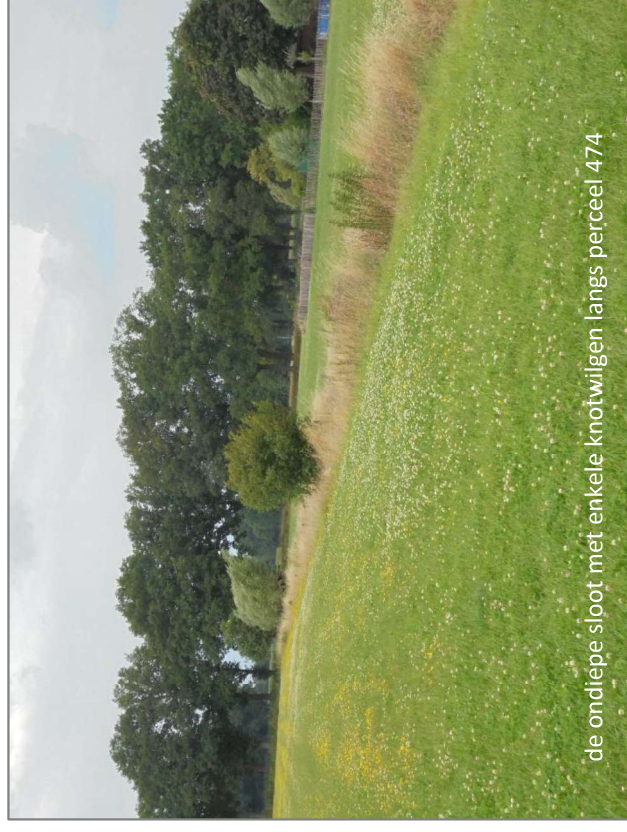
lange stal met rij jonge eiken

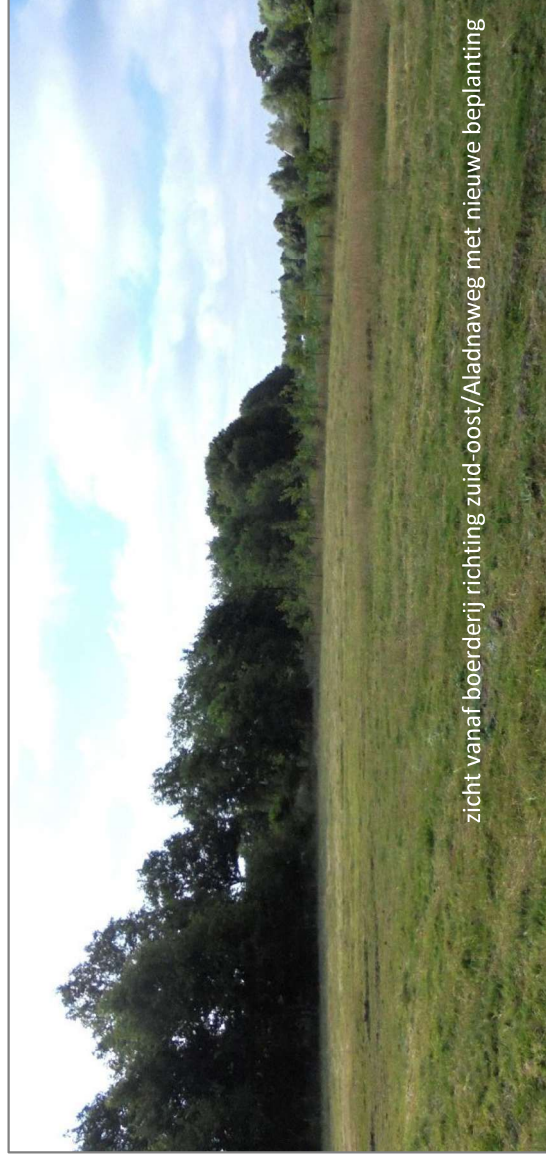
solitaire fruitbomen en beuk aan noord-oostzijde

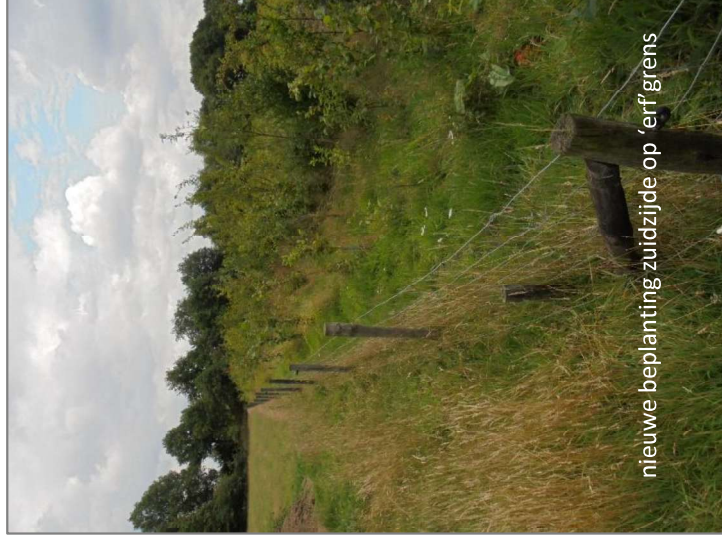
de steilrand tussen perceel 1337 en 474

de ondiepe sloot met enkele knotwilgen langs perceel 474

zicht vanaf boerderij richting zuid-oost/Aladnaweg met nieuwe beplanting

nieuwe beplanting zuidzijde op 'erf'grens

Beleid

Rijk/provincie

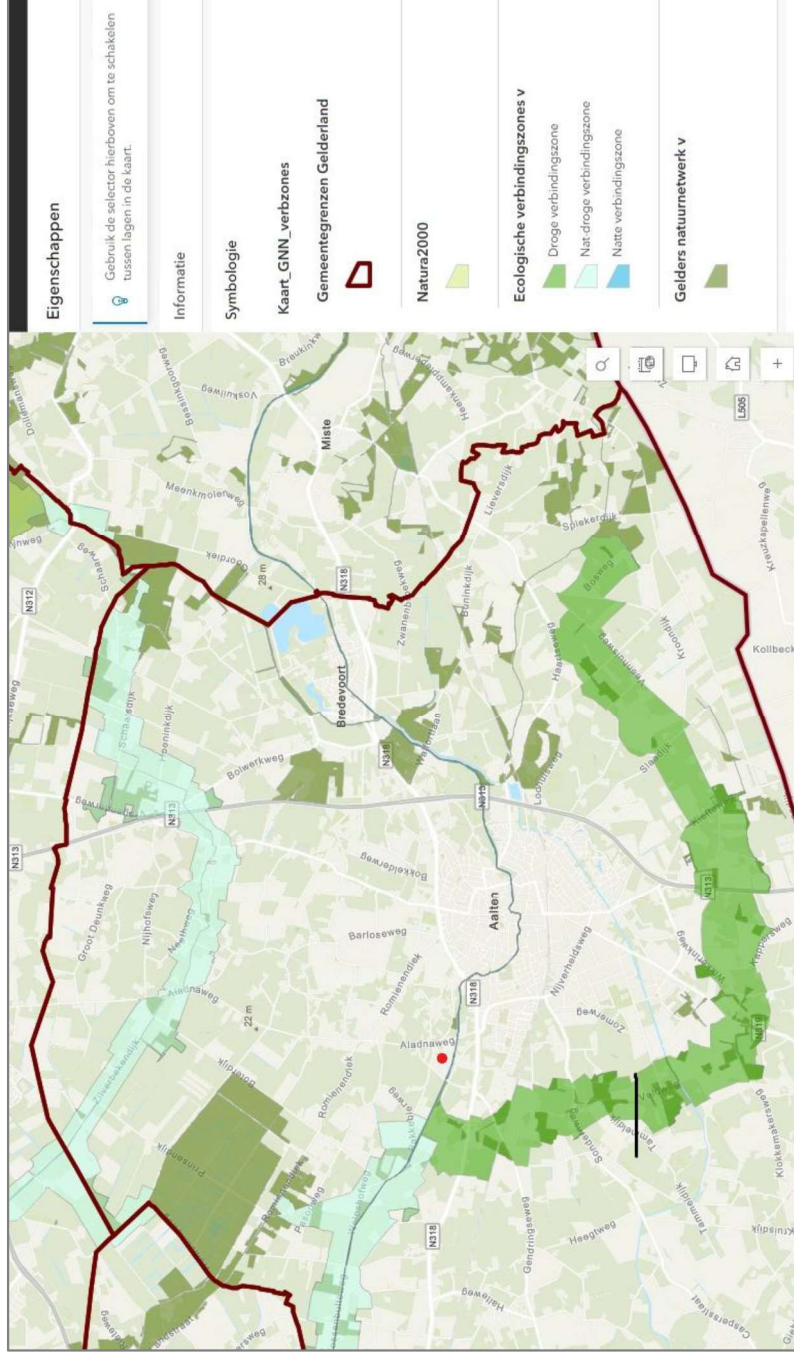
De natuur in Nederland is behoorlijk versnipperd. Om daar verandering in aan te brengen, leggen het Rijk en provincies sinds 1990 een samenhangend netwerk van grote en kleine natuurgebieden en natuurlijke cultuurlandschappen aan: het Gelders NatuurNetwerk (GNN). Het GNN is een gebied met een samenhangend netwerk van binnen de provincie Gelderland bestaande en te ontwikkelen natuur van internationaal, nationaal en provinciaal belang dat strekt tot de veiligstelling van ecosystemen met de daarbij behorende soorten. Dit Gelders natuurnetwerk bestaat uit alle terreinen met een natuurbestemming binnen de voormalige EHS en bevat tevens zoekgebied voor te realiseren nieuwe natuur.

Het doel van het GNN is om te komen tot duurzame populaties van kwetsbare planten en diersoorten. Om de planten en diersoorten gezond en veerkrachtig te houden, moeten ze in verschillende leefgebieden kunnen voorkomen. Dit is belangrijk voor de voortplanting, het bevordert de genetische variatie binnen een soort. Soorten hebben zo meer overlevingskansen en meer uitwisselingsmogelijkheden.

Subsidie

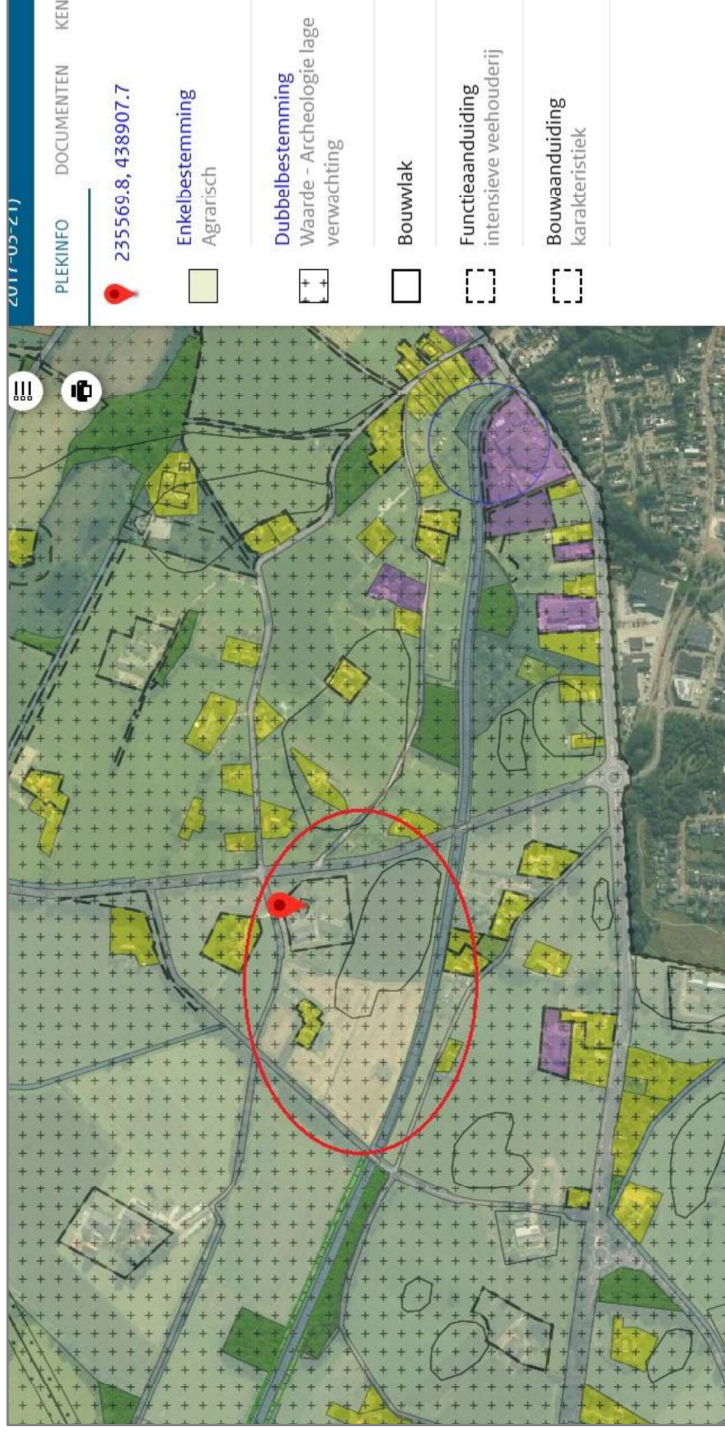
Voor de ontwikkeling van nieuwe natuur, inrichting en beheer, stelt de provincie financiële middelen beschikbaar via de provinciale regelingen zoals het natuurbeheer, agrarisch natuurbeheer en landschapsbeheer.

Het plangebied ligt ten noordoosten van de verbingszone (EVZ Aalten zuid) van het GNN aan.

Gemeente

In het bestemmingsplan van de gemeente Aalten is het plangebied begrensd als 'enkelbestemming agrarisch' met waarde archeologie lage verwachting.

De gemeente Aalten heeft voor het gemeentelijke beleid een landschapontwikkelingsplan (LOP) opgesteld. Binnen dit plan valt het plangebied onder deelgebied 5: Lintelo. Voor dit gebied zou er aandacht besteed moeten worden aan o.a. heggen, hagen, eikensingels en wallen langs esranden, elzensingels langs waterlopen in de beekdalen, lanen, hoogstamboomgaarden en waterberging. Lintelo is aangewezen als landbouwontwikkelingsgebied. Om die reden is besloten de landschapsstructuur steviger neer te zetten door een flinke verdichting te maken langs wegen en paden in het gebied. Door landbouwintensivering krijgt het landschap een enigszins uitgeklede indruk.

Landschapsdoelen voor bebouwing zijn:
een mooi landschap en het herkenbaar houden van de Achterhoekse identiteit.

Voor erfbeplanting wordt het volgende vermeld:

Plaatselijk zijn er, eigenlijk in het gehele gebied, boerderijen die aan landschapswaarde zouden winnen met een mooie erfbeplanting. Eik en linde zijn daarbij de soorten die het meest voor de hand liggen. Wellicht kunnen ze nog verder aan landschapswaarde winnen met een mooie erfbeplanting. Dit moet ook voorwaarde zijn voor nieuwe gebouwen.

Hoogstamfruitbomen en walnoot kunnen zowel in het jonge als het oude cultuurlandschap een erf (op den duur) een prachtig aanzien geven.

Toelichting op de landschappelijke inpassing

Boerderij het oude Ebbers

Het erf heeft in verhouding tot veel andere agrarische erven al aardig wat erfbeplanting, voor het merendeel van passende soorten. Door de sloop van de diverse gebouwen komt er ruimte om de bestaande beplanting structuur nog wat uit te breiden en aan te passen.

Uitgangspunt voor het plan is dat het terrein past in de structuur en traditie van een agrarisch landschap en erf en geen parkje wordt. Aan het erf rondom de boerderij zijn daarom nog toegevoegd en uitgebreid een aantal landschappelijke elementen en de daarmee samenhangende ecologische kwaliteiten van weleer. De voorstellen zullen een bijdrage leveren aan het vergroten van de plaatselijke biodiversiteit, en herstel van de landschap structuur.

Langs de Aladnaweg komt vanaf de zuidzijde een singel (5) die aansluit op de singel die al door de fam. te Paske is aangeplant. In de gemeente berm bevindt zich ook een rij inheemse beplanting waardoor samen een robuust element ontstaat. Ter hoogte van de boerderij is een opening in de beplanting gelaten om het zicht op de markante typisch Achterhoekse voorgevel van de boerderij zichtbaar te houden.

Het weilte in de punt Aladnaweg-Elshoekweg wordt omgeven door een meidoornhaag (2) in een vrij uitgroeiende vorm. De haag wordt niet jaarlijks gesnoeid maar eens in de 5 tot 10 jaar in fases afgezet, hierdoor ontstaat een bloeiende en vruchtdragende haag waarachter de bebouwing dan weer deels verscholen gaat dan weer zichtbaar is als de haag is afgezet. (zie referentiebeeld). Dit wordt ook wel struweel haag genoemd. De haag loopt door langs de Elshoekweg tot de inrit en hier voorbij voorlangs de schoppe en steekt dan het erf in. De schoppe is daarmee op dezelfde wijze aangekleed als de boerderij, er ontstaat eenheid en rust. Eenheid en rust zijn belangrijke elementen in het steeds drukker wordend buitengebied.

Verder langs de Elshoekweg heeft de fam. te Paske knotwilgen geplant, deze worden gehandhaafd en voorzien van een onder beplanting van een meidoornhaag (6) maar ditmaal een jaarlijks geknipte variant. Dit sluit aan op de door de opdrachtgever geplante meidoornhaag langs de boomgaard. Wederom eenheid en door een beperkter hoogte van de haag zullen de kronen van de erachter gelegen boomgaard zichtbaar blijven. Vanaf de Elshoekweg is zo zicht op een in het voorjaar bloeiende boomgaard. (zie zichtlijn op de tekening)

De boomgaard (7) bestaat uit oude en jonge bomen. Door ouderdom, droge jaren en engerlingen takelt een deel van de oude bomen af. Er is een start gemaakt met het vernieuwen van de boomgaard. Dit zal worden voortgezet. Door sloop van schuur 4 komt de boomgaard veel prominenter in beeld op het erf en zijn er mogelijkheden voor uitbreiding en vernieuwing en te herstellen in zijn oude luister.

Ingepakt in het groen van de boomgaard is een tiny house gepland. Het tiny house krijgt een eenvoudige schuurachtige vormgeving met een zadeldak.

Door het deels slopen van stal 5 komt er ruimte vrij voor een erfbosje (5). Dit bosje sluit aan op de bestaande nieuwe singels. Samen ontstaat zo een samenhangende erfbeplanting. Hierin zijn enkele openingen gelaten voor zichtlijnen vanuit het erf op het landschap en vice versa.

Alles bij elkaar ontstaat er een beeld van een Achterhoekse erf, ruim in het in de streek passende groen, maar niet afgesloten van zijn omgeving. Eén en ander sluit naadloos aan op wat in het LOP wordt geadviseerd.

De Bleekery

De Bleekery ligt wat verloren in zijn omgeving door het ontbreken van een toegangsweg en een landschappelijk groenstructuur.

Voor het plaatsen van de nieuwe woning zijn een aantal uitgangspunten gehanteerd. De woning komt aan de westzijde van de Bleekery. Door plaatsing aan de westzijde komt de woning dichterbij de Slatdijk te liggen en kan de ontsluitingsweg korter blijven. Hierdoor wordt bebouwing zoveel mogelijk naar de weg 'toegetrokken' en niet steeds verder het landschap in.

De nieuwe woning staat iets verspringend en haaks op de Bleekery. Hierdoor wordt het ruimtelijk beeld gevarieerder. Gevels en kaprichingen in lijn geven een wat stijver beeld. Wat vrijer geplaatste gebouwen zijn juist een kenmerk van veel oude boerenerven (zoals ook boerderij het oude Ebbers). Hierbij moet opgemerkt worden dat er dan uitgaan wordt van een meer traditionele dakvorm. Dit hoeft geenszins het geval te zijn want over de nieuwe woning is nog niets bekend.

De ontsluitingsweg is geprojecteerd aan noordzijde. De laan (4) bestaat uit zomereiken aansluitend op de beplanting van de Slatdijk. Door de weg aan de noordzijde te projecteren, blijft tussen beek en toegangsweg ruimte voor een beek begeleidend kruidenrijk hooiland. Dit kan ontwikkelt worden door een verschringsbeheer van maaien en afvoeren. Langs de beek is een singel van elzen, passend bij een beek en de omgeving (elshoek) aangebracht. Ook dit sluit naadloos aan op de voorstellen zoals ook in het LOP aangegeven.

Deze elementen zouden in de toekomst goed aan kunnen sluiten op een meer natuurlijk oeverbeheer van watergangen wat in de lijn der verwachting ligt.

Aan de westzijde en aan de oostzijde van het erf worden een paar knotwilgen geplant op de overgang van erf naar landschap, passend in de beekdal situatie waarin het project gelegen is. Aan de oostkant is hier ook een vrij uitgroeiende meidoorn haag aan toegevoegd zoals ook bij boerderij het oude Ebbers gebruikt is. Toekomstige ontwikkelingen op het erf zijn op deze manier passend ingepast in het landschap.

LEGENDA

BEBOUWING TH = TINY HOUSE
A = ACHTERGEEL V = VOORGEVEL

REF. TIJL. CHIES VERHARDING IN TE
VALLEN DOOR BEWONERS

SLUTEN

BOOT • = NIEUW + = AANWEDIG

STILWELÉN, SINJELS, BOSSE ZIE BEPLANTING

PARALLJUS GEKNIPTE HAGEN

GETWAIDE OF BEGRANDE ERFWEIDES

TDEGEPAST BEPLANTINGS SORTIMENT
ZIE BEPLANTING PLAN

ZICHTLIJN

	Opdr.gever: PAUL TE PASKE - EPPINK Adres: BOER LOS EWE 1/2 pc/Woonplaats: 5122 PT PAAL TEN LANDSCHAPTELIJK INRICHTING HOUTSE Datum: 01.11.24 Schaal: 1:500 HET OUDE EBBELS Tek: H Uit: Gewijzigd: 20.3.25
7121 KV Aalten Drenthelweg 6 tel: 0543-565304	

LEGENDA

BEGROUWING
V=VORNGEVEL A=ACHTERGEVEL

ERF, TUIN, CHINESE VERHODING, IN TE
VALLEN DOOR TOEGANGSTIGE BEWONERS

GRASVELD

BLOOM • = NIEUW + = AANWEZIG

STRAUWEN EN SINGELS ZIE BEPLANTING

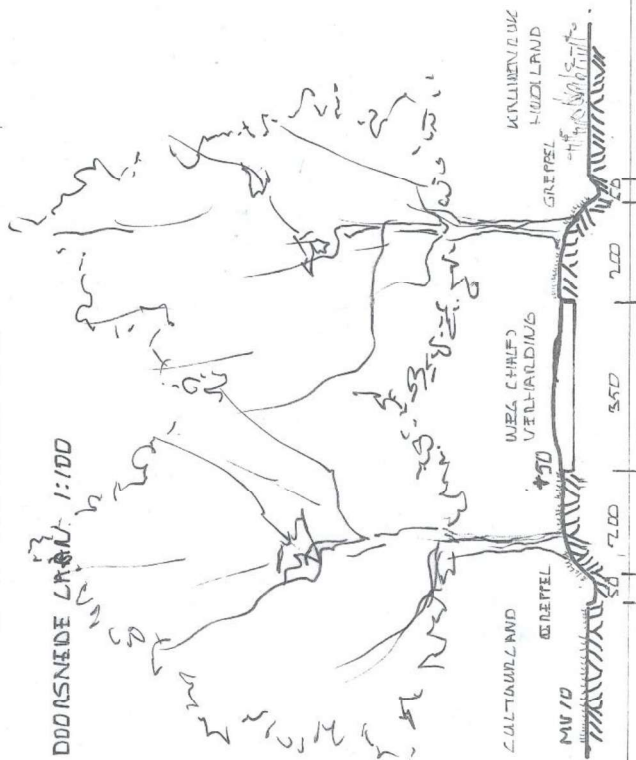

BEGROUWING KRUIDENRIJK HOOLAND

TOEGEPAST BEPLANTINGS SORTIMENT
ZIE BEPLANTINGS PLAN

DOORSNIDE LAAN 1:100

ZIEN ZIE DOOLSNEDE

Opdr. gever: FAP1 L2 PASZET - IVT/IVZ
 Adres: BSHILLO SEJUEG 12
 pc/Woonplaats: 7122 PT AALTEN
 LANDSCHAPPELIJKE INPASSING BEHEER
 Datum: 29.7.25
 Tek.: 3, II
 Gewijzigd: Ult

0 5 10 15 m.

Drenthelwa 6 7121 KV Aalten

tel: 0643-565304

Beplantingsplan

1 Elzensingel enkele rij met onderbrekingen plantafstand 1 meter
Aangeplant wordt een menging van inheems bosplantsoen in de maat 80/100
Het sortiment bestaat uit inheemse streekeigen beplanting o.a.:

Struikvormers 10%:

Crataegus monogyna	éénstijlige meidoorn
Frangula alnus	vuilboom
Salix aurita	geoorde wilg
Viburnum opulus	gelderse roos

Boomvormers 90 %

Alnus glutinosa	zwarte els
-----------------	------------

De singel wordt beheerd als hakhout.

2 Struweelhaag 2 st./m² in een verspringende rij maat 80/100

Crataegus monogyna éénstijlige meidoorn(ca. 80%)

Frangula alnus vuilboom

Rosa canina hondsroos

De struweelhagen kunnen 1 x per 5-10 jaar afgezet worden

3 (knot)wilgen

Plantafstand variabel maat 8-10 / staak

Salix alba schietwilg

De bomen worden elke 5-10 jaar geknot

4 eikenlaan

Plantafstand ca. 6,5x8 meter maat 10-12

Quercus robur zomereik

5 bosje en singel plantafstand 1 x 1,5 m.

Aangeplant wordt een menging van inheems bosplantsoen in de maat 80/100

Het sortiment bestaat uit inheemse streekeigen beplanting o.a.:

Struikvormers 90%:

Carpinus betulus	haagbeuk
------------------	----------

Corylus avellana	hazelnoot
Crataegus monogyna	éénstijlige meidoorn
Frangula alnus	vuilboom
Sorbus aucuparia	lijsterbes

Boomvormers 10 %

Prunus avium	wilde kers
Quercus robur	zomereik

De singel wordt beheerd als hakhout met een deel van de boomvormers als overstaanders

6 meidoornhaag 4 st./m¹ maat 80/100

Crataegus monogyna meidoorn 100%

De geschoren hagen worden jaarlijks 1-2 keer geknipt

7 Boomgaard plantafstand ca. 8,5 x 8,5 maat 8-10 hoogstam

Aantal afhankelijk van wat gehandhaafd (kan) worden van de bestaande bomen.

En in hoeverre de opdrachtgever de boomgaard wil uitbreiden

Appel, peer, pruim, kers, walnoot, tamme kastanje in nader te bepalen soorten.

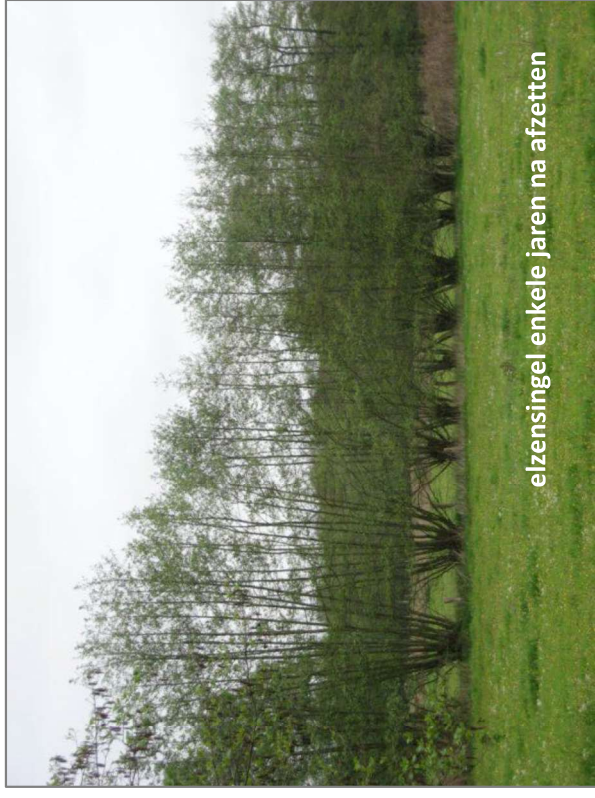
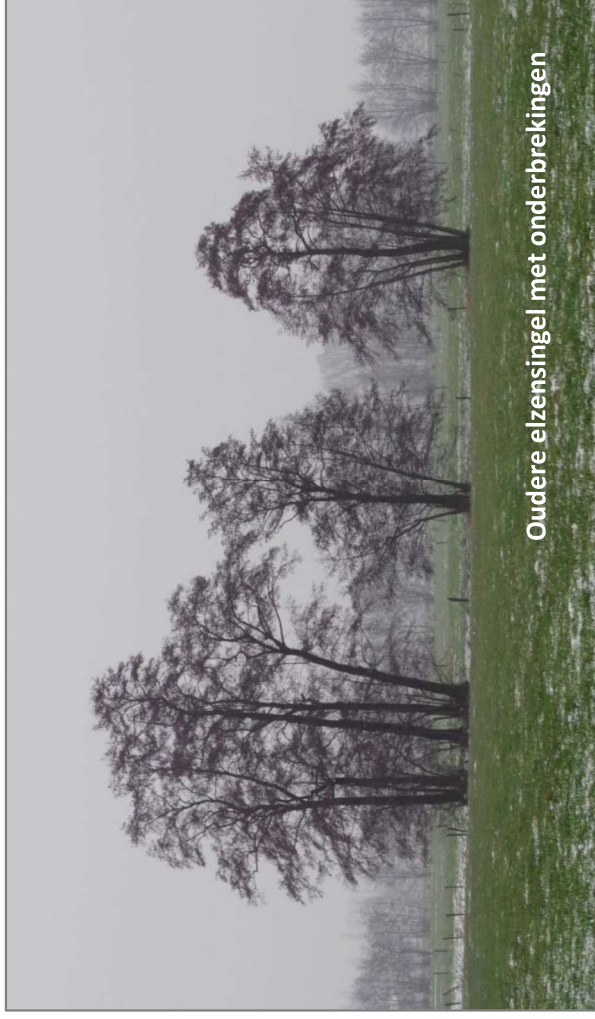
De opdrachtgever wordt geadviseerd te investeren in de standplaats voorbereiding i.p.v. in grote maten bomen en struiken. Het sortiment kan nog iets wijzigen maar zal bestaan uit inheems streekeigen plantmateriaal.

Door de digitalisering kan het zijn dat de schaal niet meer exact overeenkomt met wat op de tekening vermeld is. Daarvoor is een schaalat aangebracht op de tekening.

Copyright

Niets uit dit plan mag worden gekopieerd, openbaar gemaakt of overgenomen worden zonder toestemming van de opstellers bureau Bert Kämink tuin- en landschapsinrichting; Bert Kämink en Anouk Richters.

Referentiebeelden

BERT KÄMINK TUIN · EN LANDSCHAP SINRICHTING

DRENTHELWEG 6 7121 KV AALTEN TEL: 0543-565304

ING. BERT KÄMINK / ING. ANOUK RICHTERS

